

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПОЛІПШЕННЯ ТА РЕМОНТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

**ЛЕВИЦЬКА Анна, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: у роботі розглянуто особливості бухгалтерського обліку витрат на ремонт і поліпшення основних засобів відповідно до чинного законодавства. Відзначено проблему відсутності у більшості підприємств чітких правил обліку таких витрат, що знижує ефективність їх використання.

Ключові слова: облік витрат, основні засоби, ремонт, капітальні інвестиції, поліпшення основних засобів.

Основні засоби є важливим активом будь-якого суб'єкта господарювання, оскільки вони використовуються у виробничій та невиробничій діяльності протягом тривалого періоду часу. Їх належний стан і ефективне використання безпосередньо впливають на результативність діяльності підприємства. Підприємство здійснює витрати на ремонт, технічне обслуговування, модернізацію, реконструкцію, відновлення основних засобів та підтримання їх у робочому стані під час експлуатації. Відображення цих витрат у бухгалтерському обліку визначається характером виконуваних робіт.

Так, методологічні аспекти бухгалтерського обліку витрат на поліпшення основних засобів викладені у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [1] та «Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку основних засобів» № 561 [2].

Відповідно п. 14, 15 НП(С)БО 7 «Основні засоби» результатом проведеного ремонту основних засобів може бути підтримання таких об'єктів у стані придатному для експлуатації або їх поліпшення [1].

Поліпшення основних засобів включає такі процеси, як модернізацію, модифікацію, добудову, дообладнання, реконструкцію та реставрацію, що призводять до збільшення майбутніх економічних вигод, які первісно планували отримати від використання об'єкта. Вартість основних засобів збільшується на суму витрат, безпосередньо пов'язаних із поліпшенням. Ці витрати визнаються капітальними інвестиціями, якщо балансова вартість

активу не перевищує суму його очікуваного відшкодування. Витрати на ремонт можуть розглядатися як капітальні інвестиції у випадках, коли первісна вартість активу вже враховує зобов'язання підприємства щодо майбутніх витрат на приведення активу у стан, придатний для експлуатації.

Витрати на капітальний ремонт об'єктів основних засобів відносяться до витрат звітного періоду. Такі витрати можуть бути визнані капітальними інвестиціями, якщо їх можна чітко пов'язати з окремим амортизованим компонентом основних засобів під час проведення значного огляду або капітального ремонту.

Капітальними інвестиціями можна вважати витрати на ремонт, якщо вже на момент придбання основних засобів було відомо, що в майбутньому доведеться здійснити витрати для того, щоб привести їх до робочого стану.

Таким чином, вартість робіт, які збільшують очікувані майбутні вигоди від об'єкта основних засобів, слід включати до капітальних інвестицій, і надалі збільшуючи первісну вартість такого об'єкта основних засобів. Витрати на поліпшення основних засобів слід визнавати капітальними інвестиціями, оскільки в результаті їх понесення та визнання збільшується термін корисного використання об'єкта, а також ефективність його використання [3].

Необхідно зазначити, що більшість підприємств у своїй обліковій політиці не мають положень, що регулюють облік витрат на ремонт, відновлення та модернізацію об'єктів основних засобів. Це призводить до зниження ефективності управління такими процесами через формування інформації, яка не відображає галузеві особливості та сучасні умови роботи підприємства [4].

З огляду на значні витрати на капітальний ремонт та відновлення основних засобів, особливо в умовах війни, підприємствам доцільно створювати резерви для таких витрат. Це дозволить більш ефективно планувати витрати на підтримання об'єктів основних засобів у робочому стані та враховувати сучасні умови функціонування [4].

Отже, витрати на утримання та поліпшення основних засобів мають різне відображення в обліку залежно від виду робіт. Поліпшення, що збільшують майбутні економічні вигоди, визнаються капітальними інвестиціями. Однак, більшості підприємств бракує чітких правил щодо обліку витрат на ремонт, що знижує ефективність управління. В умовах війни та значних витрат на капітальний ремонт і відновлення, доцільним є створення резервів для покриття таких витрат.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27 квітня 2000 р. №92 ; станом на 29 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 р. № 561 ; станом на 10 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201&03#Text>.
3. Сердюк О. Як обліковувати витрати на ремонт та поліпшення основних засобів. *Головбух*. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7388-yak-oblkovuvati-vitrati-na-remont-ta-polpshennya-osnovnih-zasobv>.
4. Іщенко Я.П. Облік витрат на ремонт і поліпшення основних засобів в електроенергетиці. *Ефективна економіка*. 2022. №9. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/31772.pdf>.

Анотація: the work considers the peculiarities of accounting for the costs of repair and improvement of fixed assets in accordance with the current legislation. The problem of the absence of clear accounting rules for such expenses in most enterprises was noted, which reduces the efficiency of management of fixed assets.

Ключові слова: cost accounting, fixed assets, repairs, capital investments, improvements to fixed assets.

*Науковий керівник - СИРЦЕВА Світлана,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*